

วิจัยสันนิษฐานว่า ในระดับชั้นดินบางแห่งยังคงจะมีหลักฐานสำคัญหลงเหลือจากการถูกทำลายอยู่บ้าง ที่คาดหวังเช่นนี้เนื่องจากสำรวจพบว่า เกือบทุกตารางนิ้วของชุมชนลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพันเป็นแหล่งโบราณคดีทั้งสิ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยประวัติศาสตร์ลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพัน เป็นโครงการทำวิจัยแบบผสมผสาน (integrated research project) ในเชิงสหวิทยาการ (interdisciplinary approach) โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (historical method) ในการวิเคราะห์ความเหมือนำเสนอข้อมูลในแนวพรรณาวิเคราะห์ (analytical description) การวิจัยแบบผสมผสานนี้ประกอบด้วยการศึกษาจากสามแนวทาง คือ การวิจัยด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (local history research) การวิจัยด้านชาติวงศ์วรรณา (ethnological research) และการวิจัยด้านโบราณคดี (archaeological research)

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและชาติวงศ์วรรณานั้น อาศัยเอกสารประวัติศาสตร์ (historical documentary research) ทั้งขั้นต้น (primary source) และขั้นรอง (secondary source) ประกอบกับการเก็บข้อมูลจากการวิจัยสนาม (field research) ซึ่งดำเนินการโดยการสำรวจพื้นที่จริงเพื่อตรวจสอบลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ตลอดจนการสัมภาษณ์ (interviewing) บุคคลและคณะบุคคล ตามประเภทข้อมูลที่ต้องการ เช่น เรื่องบอกเล่าจากความเชื่อถือ ตำนานที่เล่าต่อ ๆ กันมา ลักษณะของวัตถุและแหล่งวัตถุโบราณที่ขุดพบ เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่อาจค้นคว้าได้จากหลักฐานประเภทอื่น

ในการขุดค้นหาข้อมูลในทางโบราณคดีซึ่งดำเนินการโดย ดร.พรชัย สุจิตต์ ในฐานะหัวหน้าโครงการร่วม คณะผู้วิจัยเลือกหมู่บ้านนาลาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจุดสำคัญที่จะทำการขุดค้นทางโบราณคดีอย่างเป็นระบบ โดยจะเลือกจุดขุดตามลักษณะพื้นที่ที่เหมาะสม และจะเลือกขุดในแหล่งอื่นนอกหมู่บ้านแต่อยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพัน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ หมู่บ้านนาลาวดังกล่าวเป็นแหล่งชุมชนโบราณตั้งอยู่บนเนินสูงริมแม่น้ำจรเข้สามพัน ซึ่งเป็นลุ่มแม่น้ำเก่าแก่และเป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญในสมัยโบราณ เป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งชุมชนที่มีความต่อเนื่องตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงสมัยประวัติศาสตร์ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากแหล่งนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาพัฒนาการของชุมชนริมฝั่งน้ำจรเข้สามพันในยุคสมัยต่าง ๆ โดยจะสามารถ

เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากแหล่งอื่นนอกหมู่บ้านลาว ตลอดจนเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม จากการบอกเล่าและการสัมภาษณ์จากตำนานและเอกสารประวัติศาสตร์อื่น ๆ โดยวิธีการดังกล่าว คณะผู้วิจัยคาดหวังว่าจะสามารถสร้างภาพรวมของประวัติศาสตร์ลุ่มแม่น้ำจระเข้สามพันได้ชัดเจนขึ้น และเปิดเผยให้เห็นลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น (local peculiarities) ในรูปของพัฒนาการต่าง ๆ ของชุมชนโบราณในลักษณะที่เป็นตัวของตัวเองเป็นสำคัญ

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. จะทำให้ทราบปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของชุมชนบริเวณลุ่มแม่น้ำจระเข้สามพัน

2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามุ่งตะวันตกและประวัติศาสตร์ไทยในยุคหัวเลี้ยวหัวต่อ (transitional period) ระหว่างยุคก่อนประวัติศาสตร์กับยุคประวัติศาสตร์ และระหว่างยุคประวัติศาสตร์ช่วงแรกกับสมัยก่อนการก่อตั้งกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา

3. เป็นการศึกษาในแนวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ข้อมูลในเชิงสหวิทยาการ (interdisciplinary) ซึ่งเน้นพัฒนาการของชุมชนบริเวณลุ่มแม่น้ำจระเข้สามพัน ซึ่งจะช่วยให้มีการศึกษาลักษณะชุมชนโบราณมากขึ้น และจะช่วยให้เข้าใจว่าประวัติศาสตร์ไทยนั้น ที่จริงมีพัฒนาการอันยาวนาน ในรูปของพัฒนาการในระดับท้องถิ่นในลักษณะของชุมชนและเมืองต่าง ๆ มาโดยตลอด

4. การศึกษาในแนวประวัติศาสตร์ท้องถิ่นดังกล่าว คาดหวังว่าจะช่วยสะท้อนพัฒนาการในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกของการพัฒนาการว่ามีขั้นตอนและความเจริญก้าวหน้าโดยต่อเนื่องอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในแนวใหม่ว่า ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องการพัฒนาการโดยต่อเนื่อง การศึกษาในทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจประวัติศาสตร์ไทยสมัยแรก ๆ ในดินแดนประเทศไทยปัจจุบันได้โดยสมบูรณ์ขึ้น